

SZARVAS ÉS VIDÉKE

TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

Szerkesztőség:

Jókai Mór-utca 1257. szám, hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők.
Kéziratok vissza nem adatnak.
BÉRMENTETLEN LEVELEK EL NEM FOGADATNAK.
Felelős szerkesztő **Benézúr Sándor**

MEGJELNIK MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 4 frt. — Félévre . . . 2 frt
Negyedévre . . . 1 frt. — Egyes szám . 8 kr.

Kiadóhivatal:

Beliczey-utca 11. szám. (saját ház,) hová az előfizetési pénzek intézendők.
Hirdetéseket jutányos áron elfogad.
BÉLYEGDIJ MINDEN HIRDETÉSÉRT 30 KRAJCÁR.
Kiadó s lap tulajdonos **SÁMUEL ADOLF**

Petőfi.

(B. J.) A magyar nemzet Tirteusa 50 éve pihen, jeltelen sírjának csöndjét, 50 éve örzi a nemzeti kegyelet.

Petőfi élete, működése, egy ragyogó hulló csillag, mely feltűnt, és fényével a sötét égboltot áthatóan megvilágította, azután hirtelen alá hanyatlott, a csillag eltűnt, de fénye közöttünk maradt költeményeiben.

Vágya teljesült, ott esett el a harc mezején, vérző teteme felett a harci pariipa száguldott. Költő és próféta volt. Da' a lelkesített, a a magyar eszme és magyar nemzet diadalát megjövendölte. Bár a körülmények, 50 évvel ezelőt, Petőfi halálakor úgy alakultak, hogy mindenki elveszettnek hitte a magyart, mindenki elkövetkezettnek hitte az időt, és bekövetkezettnek látta „a sirt, melyben nemzet sülyed el“, a feltámadás eljött, a magyar él, számban és kultúrában nemhogy fogyott de óriásit gyarapodott, és elfoglalta Magyarországon a magyar faj, úgy műveltsége mint számbeli túlsúlya által azon vezér szerepet, melyet Nagy Lajos és Corvin Mátyás óta elérnie nem sikerült, és melyet 50 évvel ezelőt, midőn a népesség alig 35% volt magyar, a legvérmesebbek sem mertek remélni.

Petőfi életét és költészetét ismertetni hálátlan feladat. Étete és költésze közkincsnek képeznek, nincsen ember széles e hazában, aki Petőfinak legalább egy pár dalát ne ismerné. A szerelmes gulyás a pusztán, az ábrándozó kis-

asszony a városban, éppen úgy éneklé ma is Petőfi örök életű szerelmi dalait, mint énekelte ez előtt 50 évvel, midőn e dalok még újak voltak A „Talpra magyar“ ma éppen oly lelkesítő, éppen oly gyújtó hatással van a magyar kedélyre mint aminő 51 évvel ezelőt, márczius 15-én. Petőfi által elszavaltan tett. A haza szeretetet örökre hiven tolmácsolja Petőfi „Tied vagyok, tied hazám“ költeménye, mely az idő folyamán nemhogy elévült volna, de nagyobb és nagyobb körben terjedve közkincsé lett.

Petőfi hazaszeretete és áldozatkészsége örök példaként lebeghet szemünk előtt. Midőn a haza szava hívta, oda hagyott mindent, feláldozva egyéni boldogságát, oda hagyta a kedves családi fészket, melyet csak hosszú küzdelem árán nem egyszer kétségbe eséssel küzdve tudott megalkotni, kardot kötött, és a megtámadott haza oltárának védelmére kelt, pedig alig élvezte a családi élet azon melegét, mely ihletett léleknek régen hő vágya volt.

Szomorú végzetét sejtette, kora halálát pedig ismételt megjövendölte. Tragikus életét, tragikus halállal fejezte be.

Petőfi igazi képviselője a magyar fajnak senki jobban meg nem értette a magyar pusztá költészetét, senki hivebben nem örökölte meg a magyar faj, faji jellegét. Pató Pál ur, a magyar nemes a siralmas házban stb oly sajátosan magyar költemények melyet lefordítani lehet de az eredetinek megfelelően hiven előadni nem éppen ez az oka, hogy költeményei csak a magyar nyelv és a magyar különleges viszonyok

ismerése mellett lelkesítők. Petőfi nem nemzetközi költő, mint a milyen Dante, Moliere, Schiller, Sakespeare és több más a világ irodalom. örökkön élő lángelméje, Petőfi a magyar faj örökéletű költője bár művei minden művelt nyelven levannak fordítva, mégis azok, csak magyarul örök becsük.

Jelleme nyilt és ellentmondást nem tűrő volt mint a milyen nyilt, a nagy magyar róna mely szülte őt és a melyet imádott. A magyar faj minden jó és rossz tulajdonsága Petőfiben megvolt, nem csak mint költő, de mint ember is, hiven fejezi ki a magyart.

Nyugodj lángszellem, kitudja kora halálad nem volt e megváltás, és az elnyomottság korszaka, melyről csak a földi salaktól megtisztult szellemed vett tudomást, nem hozott volna-e önmagaddal meghasonlásba. Kora halálad, irodalmunk örök vesztesége, neved, dalaid, dicsőséged, míg a nagy magyar rónaságon, a Duna és Tisza mentén magyar él, örökké élni fog, dalaid melyben, szerelmed, bánatod, örömed, oly meghatóan, és oly egyszerűen fejezted ki, míg él a magyar daloltatni fog. nak

Válasz.

„Szarvas és Vidéke“ f. é. 29 számában megjelent — iparosaink helyzetét tárgyazó cikkemre a „Szarvasi Lapok“ f. é. 30 számában adott válasz folytán indítatva érzem magam ez ügygel ujólag foglalkozni kijelentvén egyuttal,

SZARVAS ÉS VIDÉKE TÁRSZÁJA.

A népkönyvtárak.

— Ismeretterjesztő apróság. —

A népkönyvtárak ügye regóta kísért hazánkban. Többször fölvetették az eszmét, hogy meg kellene honosítani a népkönyvtárakat az országban, a mi hasznos volna közművelődési és erkölcsi tekintetből egyaránt. Legújabbán nevezetes lépés történt e fontos intézmény létesítése érdekében.

Darányi Ignác földművelésügyi miniszter ugyanis fölvetette megvalósítandó tervei közé a népkönyvtárak fölállítását. Keresztül akarja vinni, hogy vidéki városok és falvak is felállítsák ezt az intézményt.

A miniszter kitűnő példát vehet Angliáról, a hol ez az intézmény a nemzeti nagyság egyik alapköve lett. A népkönyvtárak annyira elterjedtek, hogy szinte már reá nyomják bélyegüket az angol népoktatásra. Az angol népkönyvtáraknak páratlanul egyszerű törvényes és pénzügyi alapjuk van. Pedig az egész történetük nem nyulik meszebbre, mint ötven évre s ez az idő elég volt ahhoz, hogy ez intézmény óriási arányokban kifejlődhessék.

Edward nevű angol képviselő volt az, a ki a negyvenes években a sajtóban kezdte népszerűsíteni a

népkönyvtárak eszméjét, majd törvényjavaslatot dolgozott ki, a melyet a törvényhozásnak mind a két háza elfogadott.

Ez a törvény megszabta, hogy minden 5000 lakosnál népesebb városban, ha a városi tanács kívánja, a polgármester szavaztassa meg a város adófizető polgárait, hajlandók-e népkönyvtárak fölállítására végett minden font sterling (12 forint) után körülbelül 15 krajcár pótdatát fizetni. Az adó elfogadására kétharmad szótöbbség kellett.

Az első könyvtár e törvény alapján Manchesterben nyilt meg 1852-ben. A könyvtárak ettől fogva gomba módra szaporodtak nem csupán Angliában, hanem az Amerikai Egyesült Államokban is, ahol gyorsan felkarolták az eszmét.

E könyvtárak eleinte nagyon szerény keretben mozogtak, mest azonban már majdnem valamennyinek külön palotája van. Némely vidéki városban a népkönyvtár helyisége a legszebb épület.

Ha az ember végig megy egy ilyen angol népkönyvtáron, először az újságolvasó terembe lép, a hol 30—40 újság fekszik az asztalokra erősítve. Este felé, mikor az üzleti élet szünetel, ezek az újságtermek zsufolva vannak közönséggel. Az újságtermen túl vannak a revüek termei, a kikölcsönző iroda stb. A nyilvános könyvtárakat a társadalom minden rétegéből felkeresik az emberek. Az olvasóteremben a munka-kabátban ülő

munkás s a redingotban ülő gentleman egymás mellett foglalnak helyet. A kalapját egyik sem vezi le.

A kikölcsönzésre szánt munkákon kívül vannak olyanok is, a melyeket csak az olvasó-teremben szabad olvasni. De még így is nagy szolgálatot tesznek az olvasóknak. Mert míg nálunk úgy a muzeum, mint az akadémia gondosan ügyel arra, hogy mindenféle rendszabállyal és lehetetlen idő beosztással gátolja meg azt, hogy a közönség felkeresse az olvasó-termet s míg az egyetemi könyvtárban is csak a nap bizonyos óraiban — és pedig csak rövid időre — lehet könyveket olvasni, addig az angol nyilvános könyvtárak egész nap reggel kilenctől este kilencig tizig nyitva vannak.

Azonkívül míg nálunk mind a három nyilvános könyvtár a polcain hagyja panészadni a könnyebb olvasmányokat, minők a szépirodalmi munkák s egyáltalán nem engedi őket a falai közt olvasni, addig Angliában ép a szépirodalmi olvasmányok terjesztésére és elősegítésére törekszenekabból a helyes elvből kiindulva, hogy az az ember, a ki nyolcz-tiz órát dolgozott a napfolyamában, rászorul egy kis szellemi táplálékra is s hogy nem éppen az akadémia kiadmányai a legélvezetesebb olvasmányok a közönség kilencz-tizedrésze számára.

Van ezeknek az angol népkönyvtáraknak egy külön osztálya gyermekek számára is, mert az angolok nem akarják a gyermekek kezébe ugyanazokat a szépirodalmi munkákat adni, melyeket a felnőttek kezébe adnak.

hogy lehetőleg távol akarom magamat tartani olyan hangtól, mint amelyet a cikkíró ur használt s az olyan kifejezésektől milyenekkel ő cikkének minden sorát fűszerezte.

Konstatálnom kell, hogy a cikkíró úr, amikor az iparosok érdeke mellett sikra szállott s azokat pártfogásába vette, nem választotta meg azt az eszközt, amely tervébe bele illett volna, hanem a helyett — az általam elmondott igazságokat elhallgatja, beismeri, kicsinyes bosszúval keres elégtételt magának s oly indulatra hagyja magát ragadtatni, mely kétségbe vonja még a látszatát is annak, hogy józanul gondolkozni tud emberrel állok szemközt. — Ezzel távolról sem szolgált meg annak a célnak, a melynek pártfogásába szegődött.

A cikkíró ur szánandó haragjában megfélelkezett mindama erkölcsökről, melyek egy hírlapíró intencióit szentesítik, melyek hivatását a köznapiaikon felül helyezik. — Elfeledkezett azon tisztas elvről, mely a hírlapíró ténykedését bármi tekintetben is kell, hogy vezérelje, de sőt mint hírlapíró, avagy munkatárs nemcsak hogy elfeledte de lábbal is tiporta kötelességét akkor, amikor ki állott egy oly ügy védelméért fekarolni egy olyan általánosan ismert tényt elvitatni, amelynek igaz és való volta ellen szót emelnie hírlapírói kötelességének megcsorbítása nélkül tenni nem lehet.

Ok nélküli sértegetésekkel akarja a kimondott igazság élet megcsorbítani s nem az általam elmondottak ellenkezőjének bizonyítására törekszik hanem személyes támadást intéz ellenem, sértegetésekkel akarja teljesíteni magas megbízatását.

Tisztelt cikkíró ur az ilyen eljárás nem kvalifikálható!

A kérdéses cikk — mely megbízónak annyira fáj, s amelynek megírásánál engem a tapasztalás útján szerzett meggyőződés vezetett a pártatlan közönség részéről teljes megelégedésre talált s csak azok tesznek ellene óvást, akiket közletről érdekel, kik általa találva érzik magukat. — Cikkem megírásánál nem vezetett érdek, az igazság elhallgatására semmi sem ösztönzött, de hogy a cikkíró ur olyan heves kitöréseket tesz: ez eljárásának olyan színezetet ad, mintha közletről érdekelve volna. — Nem firtatom okát, lehet testvéri, rokon szeretet, lehet népszerűség hajhászás, de mindenesetre érdek adta kezébe a tollat. — Nem az ilyen eljárás jellemzi a hírlapírót!

Jellemző ezekre az angol népkönyvtárakra, hogy a civilizációt komolyan akarják szolgálni s épy azért mindent elkövetnek, a mit célravezetőnek tartanak.

A nagyobb kiterjedésű városban nem elégszenek meg a könyvtár létesítésével, hanem a város különböző pontjain főkönyvtárakat is létesítenek.

Legsiben a könyvtárnak nem kevesebb, mint 33 főkötelepe van a város különböző pontjain s azok mind zsúfolva vannak. Vannak azonkívül külön olvasótermek nők számára s ahol ehhez kicsiny a hely, külön asztalokat tartanak fen a nők számára.

Az angol népkönyvtárak hihetetlenül fellendültek 1870-ben csak 29 városban volt 52 könyvtár, összesen 500,000 kötet könyvvel, amelyeket évente 3,400,000 ember olvasott. Ma 700 nyilvános könyvtár van Angliában, 300 községben és városban ötmillió kötet könyvvel, amelyek évente 30,000,000-szor cserélgetnek ki az olvasók közt s a könyvtár-adó Angliában milliókra rug. Walesben minden 94,937 főre esik egy nyilvános könyvtár. Angliában minden 103,708 főre, Skótszágban 125,812 főre és Írországban 276,764 főre.

A könyvtárak erkölcsi tekintetben is kitünően beváltak, A mióta ezek a könyvtárak fenállanak, kevesebb a büntett, kisebb a szegénység az egész országban.

Ilyen üdvös eredmény mellett bizony nagyon rá fáne a népkönyvtárak Intézménye szegény hazánkra is.

Nem akarom a kérdéses cikkemben felhozott állításaimat újabb érvekkel támogatni, bár számtalan körülmény volna mely azoknak igazsága mellett szól, csak hivatkozom azon ismert közmondás szavaira, hogy „aki haragszik, annak nincs igaza“ s áttérek tulajdonképeni célomra, amellyel a cikkíró ur eljárását óhajtom tüzetesebben szövé tenni.

Mint már fentebb említém, éppen a cikkíró ur áll elő a hírlapírók kötelességének ismeretével s ez alapon engem, bár ha megfontolt higgadtsággal, alapos körültekintéssel és minden szenvedélytől menten az igazságot szolgálva — irtam cikkemet; engem, aki e tekintetben senki jó indulatát, kegyét nem keresve, ki semmi érdek által nem befolyásolva tettem megjegyzéseimet az iparosok anyagi helyzetét illetőleg: engem vádol hírlapírói viselkedéssel, holott ő mind ezeknek be nem tartásával, azoknak épen ellenkezője kép cselekedve írta meg kérdéses válaszát. Kérdem tehát, kit illet a vád inkább.

Hogy az iparosok érdekében megindult mozgalmat elismeréssel fogadom és mégis kifogást is emelek az ellen, ezt a cikkíró ur neveltséges eljárásnak nevezi. — Ugy látszik a cikkíró urnak a fantáziája oly kicsiny körben mozog, hogy még ilyen egyszerű kérdésben sem tud megoldást lelmi. — Megmagyarázom önnek tehát. — Elismeréssel fogadtam s fogadok minden oly nemű mozgalmat, indítványt, amelynek célja üdvös, mint jelen esetben is, melynek célja embertársainkon segíteni. — A kellő tisztelettel minden ily kísérlet előtt meghajlok. — Nem is volt céloom nincs is szándékom — még ha tehetném is egy magam — annak útjában állani, mert hiszen hangoztattam s hangoztatom most is, hogy ha tehetjük s módunkban áll az, miért ne tesszük. — Soha sincs senkinek annyija, hogy ha még adnak hozzá, jól ne esnék neki. — Hanem, ismétlem most is, hogy iparosaink anyagi helyzetét ismertető emeltem szót s hoztam fel példákat amelyekkel csak azt akartam bizonyítani, hogy azok sincsenek abban a helyzetben, ahol a segítség szükségére mulhatatlan megkívántatik. Nem a cél ellen szóltam, hanem annak szükségessége ellen és különös képen a cikkíró urat felvilágosítandó nem a kis ipar fellendítésének eszméje ellen hanem a többek által hangoztatott s fentebb ismertett téves felfogás ellen.

Természetes azonban, hogy ha a cikkíró ur nem úgy fog fel valamit, mint ahogy érteni kellene, az előtte neveltséges lesz; de ne feledje hogy ezért aztán meg ön lesz neveltséges mások előtt. — Ajánlanám különben hogy ha valamit nem tud, ne szégyenlje azt másoktól megkérdezni.

Hogy kérdéses cikkemért küldöttség nem fog nálam köszönetet szavazni, ezt tudom magam is, de erre nem is reflektálok, tudván, hogy ha valaki igazat szól, a küldöttség legfeljebb a fejét veri be érte.

Cikkemben az iparosok anyagi helyzetének jellemzésére hogy a legegyszerűbb s legminden napibb példával éljek, felhoztam, hogy a kávéházak s e féle helyek látogatóinak tulnyomó részét az iparos osztály képviseli. A cikkíró urat ismét cserben hagyván fantáziája, nem tudja megérteni, hogyan birhatok én arról tudomással, — Bizonyosan én is oda járok — írja, s ott szerzem a tapasztalatot.

Nem, tisztelt uram, én nem járok kávéházba, nem mintha az rossz hely volna s nem mintha és mint a cikkíró ur előbbi szavaimból sejtette — anyagi helyzetem nem engedné, hanem miután a szórakozásnak egyéb neveit máshol is feltalálom, nem szükség azt a nevezett helyeken keresnem. — De csak megengedi mégis, hogy lehet arról másképen is tudomást szereznem?

Szerintem neveltséges védekezésének azon tulhajtott módja, mellyel minduntalan előáll. —

Ön t. cikkíró ur azt állítja, hogy iparosaink azért járnak a kávéházba, hogy ott üzleteket kössenek, munkát vállaljanak! — Ugyan kérem nem pirul el ön naiv állításának hallatára? Láttá-e ön már hogy valakinek a kávéházban mértek volna ruhát vagy topánkát? Hiszen ha ön most ilyeneket mond, akkor legközelebb azt is elfogja hitetni, hogy azért mennek azok a kávéházba, hogy a felvállalt munkát ott készítsék el.

De hogy olyan védekezéssel áll elő a cikkíró ur, miszerint a kávéházba járó iparosok nem az én pénzemert költik, tehát e körülményt nem használhatom állításaim igazolásául — ez magában olyan neveltséges kijelentés, mely egész megrovási kalandjának jellemző sajáttsága.

A midőn pedig ismételtelen hangsúlyozni kívánom, hogy a szarvasi társadalomnak azon nemes intencióju mozgalmát, mely az ipar fellendítését célozza, míg az ily értelemben történik annak teljes tisztelettel adózom, s kívánom bárha oly eredményeket érhetne el, melyek gyümölcsében fáradságát megjutalmazva látná, ugyanekkor nem mulasztom el kijelenteni, hogy az igazság érdekében mindannyiszor szót fogok emelni a mozgalom céljával kapcsolatosan hangoztatott azon ráfogás ellen, mintha iparosaink is olyan helyzetben volnának, kiknek helyzetén segíteni kötelesség volna.

Különben részemről ez ügyet befejezetteknek tekintem, a cikkíró ur esetleges további megjegyzéseit egyszerűen figyelembe sem fogom venni.

T. D.

H I R E K.

— **Békésvármegye közművelődési egyesülete** Petőfi Sándor halálának félszázados évfordulója alkalmával a hallhatatlan költő emléke iránti kegyeletből Mező-Berényben 1899. évi július hó 30-án azaz ma délelőtt 11 órakor a mező-berényi ágost. evang. egyház Széchényi-téri templomában diszülést tart, a következő tárgysorozattal: Elnöki megnyitó beszéd Lukács György Petőfi Sándor Mező-Berényben ifj. Jeszenszky Károly, Elnöki zárszó. Közgyűlés után felvonulás a piactéri Berényi (volt Petrics) féle házhoz, hol Petőfi Sándor háromszor és utoljára halála előtt két héttel (1849. évi július 5-ikétől 18-ikáig) lakott. A közművelődési egyesület kegyelele jeléül ezen házat Petőfi Sándort bronz reliefben ábrázoló emléktáblával jelöli meg a következő ünnepélyességgel: „Hymnusz“ éneki az iparos ifjuság dalköre, „Óda“ írta és szavalja Szabolcska Mihály. „Apotheosis“ Petőfi Sándor halálának félszázados évfordulójára írta: Jókai Mór, szavalja: Tanayné Halmy Margit urnó. „Szózat“ éneki az iparos ifjuság dalköre.

— **Szinészet.** Rövid időn belül megkezdődő színi szezonunk ez idén élvezetesebb s értékre néző magasabban állónak ígérkezik, mint milyenekben eddig volt részünk. — Már jeleztük, hogy a színigazgatóság részéről hetek óta serényen folynak az előkészületek, szinkörünk szinpadán pedig többféle újításokat eszközöltetett. — Még hozzá tehetjük a magunk részéről, hogy az igazán szép és költségtímélés nélkül előállított pazar diszletek arra engednek következtetni, hogy első rangu szintársulattal lesz alkalmunk színi termékeink legjobb és legújabb darabjait jó előadásban megismerni. — Társulat tagjai közt vidéki színészeink jelesebbjeivel bőven találkozunk. — A néysor különben a következő: — Nők: Kaposi Józsa operett primadonna, Micseyné Bácskay Julcsa operett és népszínmű énekesnő, Kopán Margit operett és népszínmű énekesnő, F. Barts Ananka alt énekesnő, Kürty Sarolta hősnő és szende színésznő, Szirmay Olga koloratur énekesnő, M. Nagy Mari komika, Tordai Etel subrett és szende, Vajda Ilon naiva és társalgási színésznő, Jackó Olga, Hegyi Janka, Pataki Anna, Vilma és Ilona, G. Huber Anna segédszínésznők. Férfiak: Rajz Ödön művezető, rendező, hős szerelmes és bonvivant, Kemény Lajos operett és népszínmű bariton, Füredi Károly apa, jellemszínész és titkár, Békefy Lajos tenorista, Szentes János buffó és kedélyes apa, Gómöri Jenő komikus és naturburs, Kardos Ede bonvivant és lírai szerelmes, Szabados László társalgási színész, Magos Béla buffó és szerelmes, Huber Miksa karnagy 7 zenésszel; segédszínészek: Marossy Simon, Balla Imre, Tóth Lajos.

Parlagi Lajos, Bokros László, Fodor József, Gara Imre. — Markó Elemér sugd. 2 színházi szabó, 1 kellekes 2 segéddel, ügyelő és díszítő 2 segéddel. — A következő újdonságok kerülnek előadásra. — Operett: Görög rabszolga, Mennyországban, Bodri boszorkány, Bolond, Babona, Sójajok hidja, Morilla, Jafet 12 felesége, Tempefői. — Népszínmű: A titok, Fekete rigó, Faluszépe. — Énekes bohózat: Két Kohn, Spitzer Régi. — Bohózat: Végrehajtó, Mozgó fényképek, Gavo Minard és Társa, 40 éves kis leány, Hálóköcsik ellenőre. — Vigjáték: Gyurkovics leányok, Himni dalai, Házi béke stb.

— **A szarvasi önkéntes tűzoltó** egyesület működő tagjai erősen készülnek a jövőhóban Brassón megtartandó tűzoltói kongresszusra és versenyre f. hó 26-án az egyesület szerelő csapata átáradt Mezőtúrra azon célból, hogy a mozdony fecskendő szerelésében is kellő jártasságot szereznek maguknak, ösmerve tűzoltóink ügy buzgalmát s a már eddig bemutatott ügyességüket, bátran merjük állítani, hogy a Brassói versenyen is kitünően fogják helyüket megállani.

— **Műkedvelői előadás** A szarvasi iparos ifjak önképző köre ma este, az új szinkör helyiségében jótékonycélú műkedvelői előadást tart. Előadásra kerül Rátkay Lajosnak „Az árvalányhaja” című 3 felvonásos népszínműve. Az eddig próbák után ítélve műpártoló közönségünk, ma este, egy élvezetes estében fog részeseülni. Előadás után táncmulatság lesz s így kétszeres ok arra, hogy mennél számossabban jelenjenek meg az előadáson.

— **A szarvasi kerékpár egyesület** három vállalkozó szellemű tagja u. m. Je-zenszky Frigyes, Huszerl Sándor és Nagy László urak e hó 22-én kerékpáron Erdélybe rándultak.

— **Szarvasiak a szegedi kiállításon.** A szegedi országos mezőgazdasági kiállítás szarvasi helyi bizottsága mindent elkövet hogy Szarvas község e kiállítást méltóan, s az itteni gazdálkodási viszonyokat feltüntető kiállítással vegyen részt. Nem csak terményeket és állatokat szándékozik kiállítani, de fényképekben is felkarja tüntetni községünk és határának érdekeiből pontjait. A helyi bizottság elnöke Dérczy Péter ur e hó 26-án Rozgonyi István jónévű szarvasi fényképpel eszközölte a felvételeket, s így többek között néhány tanyát, szőlőt s ben a községben pár érdekes házat fényképeztek le. A jövő hét folyamán pedig több néprajzi felvételeket tognak eszközölni. Talán jó volna ha az ügy vezetett Maczózugi villák és szőlő telepek egyikét másikat is lefényképeznék mert e telepek is méltán megérdemlik azt, hogy a szegedi kiállításon belegyenek mutatva. A szarvasi takarékpénztár szintén beküldi a kiállításra, közraktárainak fényképét.

— **A szarvasi ipartestület** 1899. év augusztus hó 6-ikán illetve vasárnap délután 2 órakor az ipar aru csarnok helyiségében, rendkívüli közgyűlést tart a következő tárgysorozattal: 1. Tárgy az ipar testületi ház eladására vonatkozó határozat hozatala. 2. Az ipar aru csarnok udvarán építendő ipartest. hivatalos ház felépítésének elhatározása valamint a terv bemutatása.

— **Letört virág.** Plencner Lajos főgymnasiaumi tanárnak 3 éves kedves kis leánykája Edith, f. hó 26. rövid szenvedés után elhányt. A megszorodott család az alábbi gyász jelentést bocsájtotta ki: Plencner Lajos főgymn. tanár és neje szül. Kicska Berta mint szülők, Plencner Sándor mint nagyapa. Kicska Mór és Hermin mint keresztszülők, valamint számos rokonság megtört szívvel tudatják egyetlen gyermeküknek, unokának, illetve keresztleányuknak Edithkének f. hó 26-án d. u. 3 órakor rövid, de kínos szenvedés után élte harmadik évében történt gyászos elhunytát. A drága halott földi maradványai f. hó 28-án, pénteken d. e. 10 órakor fognak az ág. hitv. ev. egyház szertartásai szerint örök nyugalomra helyeztetni. Ártatlan lelke nyugodjék az Urnál!

— **Rolytélyes lopás** történt f. hó 21-én viradóra Kondoroson Novák Lajos odaváló korcsmárosnak 903 forintja volt egy papirdobozba téve s ruhaszekrényébe elhelyezve, és pedig 6 drb. százás, 180 frt 5—10 frt papirpenz, s 123 frt ezüst és nickel pénz. E hó 21-én reggel néhány hitelezőjét akarta kielégíteni Novák, s a mint előveszi a pénzt rejtő dobozt, rémülve látja, hogy pénzből 6 drb. százás hiányzik. Nyombsn jelentést tett a csendőrségnek, gyanakodnak erre is, arra is, többek között egy szarvasi kereskedőre is, de a pénz — bár a nyomozat elég erélytel indul s folytatódott — nem került meg. Az egész lopást gyanussá teszi azon körülmény, hogy miért éppen csak a 6 drb. százás veszett el? s a többi 300 frt pedig ott maradt. Avagy tán a tolvaj oly nagy lelkű volt, hogy nem akarta a pénzére kevésbé vigyázó korcsmárost teljese-
sen tönkre tenni!

— **Leköszönés.** Stefanik Igor Szarvasi ág. ev. s, lelkész-ki rövid itt működése alatt általános rokonszenvenet vívott ki magának mint sajnálattal értesülünk állásáról leköszönt. —

— **Halálos lórugás.** Kondoroson f. hó 22-én Nyemcsok János földmives beteg lovának lábát mo-gatta s e közben a ló úgy oldalba rugta a szerencsétlen Nyemcsokot, hogy másnapra meg is halt.

— **Nem boldog a magyar,** e szállóigét lehet hallani uton-utfélen, de hogy a magyar boldog legyen, arról az ország minden hatósága, testülete s egyesülete gondoskodik, ha másként nem. hát adókönyvecské alakjában. Alkalmassint e boldogság emelését célozta a szarvasi Ág. Ev. Egyház intézősége is akkor, midőn a legújabb keletű Egyházi adókönyvecskével kedveskedett híveinek nemcsak azon célból, hogy kiki megtudhassa mi és mennyi a mult évi hátraléka, de hogy igyekezék is mielőbb eleget is tenni ebbeli kötelességének. Panasz-kodják még ezntán valaki, hogy a magyar már nem kezd boldog lenni.

— **Egyetemi ifjak táncmulatsága.** A mint értesülünk a városunkban időző egyetemi ifjuság Augusztus hó 19-én szombaton jótékonycélú táncmulatságot fog rendezni. A rendező bizottság már meg is tartotta alakuló gyűlését és mindent elkövet a mulatság sikerének előmozdítására, a mi hisszük is hogy sikerülni fog, és ezzel a táncmulatsággal eggyel többet jegyezhetünk a szarvasi jól sikerült táncmulatságok listájába. A meghívók a jövő héten lesznek kibocsájtva.

— **Eljegyzés.** Deutsch József szarvasi m. kir. csendőraliszt a napokban váltott jegyet Boskovicz Teréz kisasszonnyal Budapesten. — Gratulálunk.

— **A békés-szent-andrási ifjuság** 1899 évi augusztus hó 5-én az olvasó egyesület összes termeiben zártkörű jótékony célú táncmulatságot rendez.

— **Érdekes panasz.** Nagykiterjedésű határunk egyik tanyájáról egy felkötött állu ember j. lent meg tegnap a bíróságnál s panaszt tett, hogy szomszédja ki-kovács mestes ember tegnapelőtt délután fogat húzott neki de oly szerencsétlenül, hogy utána szakad álkacsának egyik része is, s ezért súlyos testi sértés miatt panaszt akart tenni a foghúzó kovács ellen. A kihallgatást elközlő bíró egész jó akaratulag figyelmezteti az atyáft, hogyha a foga fáj és kiakarta húztatni, miért nem ment egy ahhoz értő ügyes orvoshoz. Mire az atyafi egész elkeseredéssel mondja „elégge bánom hogy miért is mentem egy kovácshoz s nem pedig Takács orvos urhoz.”

— **Legújabb szenzáció.** Szinte hihetetlen, mire képes manapság a kereskedők élelmessége. A hírneves Párisi Nagy Áruház (Budapest, Kerepesi-ut 38) oly páratlan kedvezményben részesíti vevőit, mely általában feltűnést kelt. E fenomenálisan berendezett áruház ugyanis fényképezési műtermet létesített, ahol bármely arczkép után egy művészies kiállítás 60 cm. magasságú fényképet készít s eszt vevőinek minden 10 frtnyi bevásárlásnál ingyen adja csakis a diszes papírkéretért (passe partout) számít fel 1 frt. 50 krt. Valóban csodálatos, hogyan lehetséges ez, mert a kép oly szép kivitelű, hogy 10 frtot testvérek között is megér, az árak pedig, legyeuek azok: dissz-mű- és játékaruk, porcellán-, üveg és borárak, vasbutorok férfi-, női divatárak teljes konyhaberendezések nászajándékok stb. mind szolid, jómínőségűek és amellet olcsók. Az árak szabottak, miáltal tulkövetelés is ki van zárva. Kívánatra képes nagy árjegyzéket ingyen és bérmentve küld a czég.

— **Sokrates,** A görög philosophiát ő fektette erkölcsi alapra. Komoly, rideg ember volt ki az életben mindig csak a fogyatkozásukat látta, s magas elveinek elfajulását, Athén utcáin szöba állott mindenki-vel, s mindig tanított. Kérdősködött valamiről, s rávezette az embereket, hogy rendesen nem is sejtik annak a lényegét, a miről könnyedén, meggondolás nélkül beszélnek. Sokrates nem a szeretet, hanem a bírálat embere. Ezért kellett meghalnia is, mert az a thénidemokrata alkotmányra csipős megjegyzéseket tett. Meghalt 399-ben Kr. e. Huszonegy századdal azon esztendő előtt, melyet mi most irunk, s mely százados évfordulója a bölcs halálának, kinek tanait a vliág 2000 esztendő után sem feledte el. Életét és halálát híven leírja a Nagy képes Világtörténet most megjelent 33. füzeté. A 12 kötetre tervezett nagy munkát Marczali Henrik egyet. tanár szerkeszté, s a legkiválóbb magyar szakemberek írják. A II. kötet mely a görögök történetétől szól, Gyomlai Gyula nevét viseli homlok-an. Egy kötet ára 8 frt. Egy füzeté 30 kr. Kaphető a kiadóknál (Révai Testvérek, Budapest VIII., Üllői-ut 18.) és bármely hazai könyvkereskedésben.

— **Összetörte a cséplő gép.** A cséplési idény alig vette kezdetét már is van egy áldozata: U. i. f.

hó 29-én Hajdu János szarvasi lakos tanyáján csépeltek s a cséplőgép dobálványán a kévétet adogató Kriska Zsuzsika 17 éves hajadon, a gépet etető legény kalapja mellől leakarta kapni a rózsát, e közben egyensúlyt veszítve a dobba esett, mely először karját ragadta magával majd fejét is megkapva azt teljesen össze zúzta. Mire a gépet megállították, a leány is megszünt élni.

— **Piaczi lárma.** Lapunk egyik tavaszi számában, tisztességtelen verseny czim alatt említést tettünk arról, hogy a földön áruló kereskedők mily óriási lárma-
mával kínálgatták jobbnál-jobb kardonjaikat olcsóbbnál olcsóbb árakon. Felszólalásunk után az éktelen lárma-
zás abban maradt. Most hogy a termés kedvezően be ütött, piaczaink ismét lármasak kezdenek lenni. U. i. a szarvasi kereskedők egyike, ki nagy áruházzal rendelkezik, nem tud már elhalmozódott u. n. „Bovel waren”-ján, kapta magát is beállott földönárulónak, s 4—5 tanoncczal, s 5—6 rikkants segítségével teli torokkal kínálgatja bámulatos olcsó áron kitünő minőségű portekáját, s ez által a többi földön árulókat képtelenné teszi arra, hogy árulni tudjanak. Attól tartunk, hogy a legközelebbi piaczk alkalomával a többi földön áruló is a fentirt segédlettel megy ki majd a piacra, s elképzeltetjük, hogy mily óriási zsvaj lárma s tolongás, s ráadásul mennyi lopás lesz ennek a következménye. Rendőrségünk pedig nagyon helyesen tenné, ha utját vágná, e közcsendhálóztatásnak is beváló lármazásnak.

— **Az adófizetés határidejének kilolása.** A gazda közönség, különösen a kisgazdák, évek óta panaszkodnak a miatt, hogy adójukat augusztus 15-ig föltétlenül le kell fizetniük, különben végrehajtást vezetnek ellenük. A panasz alapoka tulajdonképen az, hogy a gabonát rögtön az aratás után kénytelen a gazda piacra vinni, mert egyéb pénzforrása nincsen. Így önkénytelenül is hozzájárul mindig ahoz, hogy a gabona ára csökkenjen. Lukács László pénzügyminiszter — hir szerint — segíteni akar e bajon, s behatóan tanulmányoztatja azt a kérdést, hogy mily módozatok mellett lehetne az adóbefizetés határidejét esetleg későbbre kitolni.

„Henneberg-selyem”

45 krtól 14 frt 65 krig méterenként — csak akkor valódi, ha közvetlen gyárámból rendeltetnek, — fekete, fehér és színes, — a legdivatosabb szövés, szin és mintázatban. **Privát-fogyasztóknak postabér és vámmentesen valamit hához szállítva, — mintákat pedig postafordultával küldenek.** **Henneberg G. selyemgyárai** (cs. és k. udvari szállító) **Zürichben.**

— Magyar levelezés Svájcba kétszeres levélbélyeg ragasztandó. —

Szikrák.

Kedélyesen. Tűzoltó: Parancsnok ur, jelentem alásan. A tűz a negyedik emeleten ütött ki; a mi fecskendőkönk pedig csak a második emeletre hord.

Parancsnok: Ugy! Akkor várjunk, míg a tűz a második emeletre jön le.

A fő dolog. Első paraszt (a korcsmában mér-gesen). Ha be nem fogod a szádát, a fejedhez vágom ezt a boros kancsót.

Második paraszt (nyugodtan): Vágd: De előre mondom, hogy ha eltörök, én meg nem fizetem.

Csábító. A.: Igaz, hogy az új fegyház egészség-
ügyileg pompásan van berendezve?

B.: Hogyne — sőt orvosilag is ajánlva van.

Vagy ugy? Utas: Egyetlen hely sincs már a vonaton. Kalauz, mért nem kapcsolnak be több kocsi-t?

Kalauz: A kocsi nem kevés, de az utas sok.

Gazdag emberek. — Az a kastély egy grófé és 160,000 forint adósság van rá betáblázva, ez meg egy báróé 200,000 frt betáblázással.

— Ni ni, nem is hittem volna, hogy olyan gazdag emberek laknak itt!

Kérdés. Bölcsész: Nos, mit küldött a nagy-bátyád?

Jogász: Nézd, 200 koronát ezzel a postautal-vánnyal és itt a szélén ezt írja: „A viszontlátásra!” Nem tudom, nekem mondja ezt, vagy a 200 koronának?

Ihlet. Háziasszony (a ki az ágy alatt elnyújtó-kodva találja a lakóját): Ugyan Hajas ur, mit csinál maga ott?

Költő: Egy gomba nőtt itten, ehhez írok most itt „Erdei magány” cim alatt egy verset.

Ellenfeleim hadviselési módja.

Mint magam számára követelem, úgy mástól se vonom meg a kritika szabad gyakorlásának jogát. És a hogy én megengedem magamnak megbírálai nyilvános pályán működő egyének hivatalos szereplését, ép úgy megengedem, hogy mások ugyanezt tegyék velem. (Csakhogy minden bírálónak első kelleke — egyéni álláspont megtartásával is az objectivitas és a modorosság. A „Szarvasi Lapok“ f. hó 23-iki száma nevémet elhallgatja ugyan nagy kegyesen, de olyan tartalmu és hangu bírálótól gyakorlat fel-ttem, melynek cáfolatába egy kvalifikált, sőt csak stílisztikát és szerkesztést tanult ember se fog bocsátkozni. És így én se teszem! Rágalomra rágalommal, szitokra szitokkal, becsületsértésre becsületsértéssel felelni — nem az én foglalkozásom. De igenis tiltakozom azon insinuatio ellen, mintha én „meghurcoltam volna két tiszteletre méltó egyént otromba s a valóságnak meg nem felelő — kirohanással,“ pláne „bosszúból“. Az egyházi ügyek vezetésére körül tanusított taktikájukkal egyet nem értek s ezt precise ki is fejeztem, de ebben nem vezetett engem bosszu, melyre semmi féle okom sincs s csak a rossz akarat vagy a kyklopsi félszemű rövidlátás magyarázhatja bele a cikkembe az egyéni becsületet sértő szándékot. S ha netán valamely szó vagy kifejezés törvényes megtorlás alá esnék, azt bizonyára tudni fogja Haviár D. ügyvéd ur is s keres majd elégtételt minden más, csak nem olyan módon, mint a minőt a „Szarvasi Lapok“ ingyen kínálnak. Persze ez az eljárás a legkönnyebb s kényelmesebb, mint a gyakorlati életből vagy pedig a logikából vett érvelés és higgadt meggyőzés. Egyszerűbb, de alantasabb eszköz is egy furkosbot vagy karikás, mint a művelt ész élesítette operáló kés. Igaz ugyan, hogy mindkettővel vágnak, de mennyire eltérő eredménnyel! S ha a „Szarvasi Lapok“ írtkőse engem vélt találni, ugy egy idegen, s a helyi viszonyokkal nem ismerős olvasó előtt nyancsak alaposan meglegyintette Haviár Dániel urat is, a mikor

behozta nevét egy oly vastaghangu cikkbe, melynek szerzőjéül méltán szerepelhetne valami Öklös Bálint.

Es mégis csodálatos, hogy a „Szarvasi Lapok“ ily hangu cikke annyira galvanizálta a város intelligens közönségének nem csekély részét, hogy ez vélt magasatos haragjában nem bánná fejemet venni. S hogy megkaphassa — ugy hallom, de nem tudom, igaz-e? nem-e? — néhány tagja oly eszközökhöz is hajlandó nyulni, melyeknek alkalmazásával felteszik a saját homlokukra a lovagiatlanság s férfiatlanság koronáját. Am hordozzák büszkeséggel, én nem irigylem, de a fejemet se hagyom leszedni. Ennél a quilottinoztatásnál nekem is ott kell lennem s ott leszek mint nyilt, őszinte, becsületes, egyeneslelkű ellenség, ki elég merész a maga nézeteit meg nem tagadni, de e mellett elég gavalléros a másokéit is tisztelni. Mindig kerestem és sose bántam meg a találkozást és összetűzést az olyan ellenfelekkel, kik ember-ember ellen küzdenek, de a kiből tizenhárom se lesz ki egy tucatot s szövetezve s orvul támadnak és csak a nyers anyagi erő vagy számbeli többség tudatában s biztosítéka mellett lépnek a sorompóba, itt én aztán inkább kívül maradok. Sem eszeveszetten homlokegyenest a falnak nem rohanok, sem pedig Sancho Pansa módjára neveltségesen a szelmok ellen nem küzdök. Már pedig engem itt Szarvason ezen alternativa elé állítottak, hogy vagy magam zuzzam be fejemet vagy bezuzzák, — a minnek se oka, se célja, de igenis eredménye a tragikomikus kimenetel. Ilyen kötelnek neki nem állok. Elveim s nézeteim mellett való küzdelemben győzök vagy bukom, de mindig tisztességesen. S a mely pozíció ez ki van zárva azt elhagyom s onnan jövő bármily támadásra többet nem ügyvelek s nem felelek.

Szarvason, 1899. július hó 27.

Stefánik Igor.

Nyiltér,*)

Minthogy a tavasz előrehaladásával csecsemőt, gyermeket és felnőttet egyaránt fenyeget a járványok veszélye, ismét csak a minden alkalommal hálásan fogadott

MOHAI

ÁGNES-forrásunk

vizének használatát ajánljuk. Egyrészt mert olcsó, igen kellemes és tiszta ivóvíz lévén, a tavaszi és nyári évszakokban kedvelt élvezetszerként szerepel, másrészt, mert dus szénsavtartalmánál fogva, specifikus óvószer is a tífus, cholera és a gyermekek tífoid-szerű tavaszi-nyári hasmenése ellen. Ehhez járul még, hogy a csecsemőt is megvédi az ilyenkor nagyon veszélyes hurutos bélbántalmak ellen, míg szoptatója e víz használata folytán nagyon kedvező összetételű és bőséges tejet nyer. A már meglevő gyomor- és bélhurutot gyermekeknek és felnőtteknek gyógyítja. Kellemesen hatván be szénsavánál fogva a gyomor és bél idegeire; a gyermekek lázas megbetegedéseinek pedig nélkülözhetetlen, hűtő, hűgylő és a szomjat csillapító hatásánál fogva.

— Kedvelt borviz. —

A mohai Ágnes-forrás
kezelősége.

Főraktár:

Édeskúty L.

cs. és kir. udvari szállító
BUDAPEST, V., Erzsébet-tér 8.
Kapható minden gyógytárban; fűszerkereskedésben és vendéglőben.

Helybeli főraktár:

Csapó Soma fűszerüzletében, ahol minden bel- és külföldi vizek friss töltésben kaphatók.

13—24.

Ezen rovatban közölteket nem vállal felelőséget a szerkesztő.

A szépség

emelésére, tökéletesítésére és fentartására legkifejezettebb, teljesen ártalmatlan, vegytiszt és zsírmentes készítmény a

Margit-Créme.

Hatása Meglepő

Pár nap alatt szünteti a széplőt, májfoltot, pörse-
nést, pattanást, bőrpírást, (mitesser és minden más
bőrrelt) Kisimítja a ránczokat és himlőhelyeket, még
koros egyéneknek is üde, bájos arczint kölcsönöz.

Dr. Mosengeil és Metzger hírneves tanárok az
arczon levő ránczokat massaga által tüntetik ki
Erre kiválóan alkalmas a Margit-Créme. Ha az
arczot naponként Margit-Crémmel masszírozzuk,
nemcsak a széplők, májfoltok és egyéb arcztisz-
tatlanságok tűnnek el, hanem a ránczok himlő-
helyek és egyéb rendellenességek, melyeket öreg-
ség, gondok, betegség stb. okoztak.

(Ovszer a nap és szél befolása ellen.)
Nappal is használható. Nagy légtel 1 frt kész.
50 kr.

Margit hűtőpor 60 kr. Margit szappan 35 kr.

Margit fogsép (Zahupista) 50 kr.

Rozetter hajregenerator az ősz hajnak eredeti szí-
nét adja vissza 1 forint.

Hajszőkeítő bármily hajra aranyszőkére fest 50
kr. és 1 frt.

Tanochinin pomade legjobb hajjapoló és növesztő
35 és 50 kr.

Világosárai Bohus bojuszpedrő délczeg, szép ba-
jusz nevelésére 25 és 35 kr.

Földes Kelemen

Arad, Dák Ferecz-utca 12.

Bel- és küllhoni gyógyszerészi és hygienikus kü-
lönlegességek, kötszerek, toilette cikkek raktára.

Telefon III szám.

Főraktár Bugyis A. és Medveczky J. gyósz.

2—10 Raktár minden gyógyszerárban.

3 frton felüli rendelvények bérmentve küldetnek.

7—10

Hidetmény

Az üzlet végleges felosztása miatt alolirotnál a következő tárgyak olcsó áron eladók. Egy 7/7 méteres labodé, amely cséplő garnitúrához esetleg szőlő gunyhónak is igen alkalmas. 1 drb Kivágót oldalú kocsival való szántalpakkal, 1 drb konyha jégsekreány nagyobb mennyiségű trieői rosták és szecsckavágó gépek 1 drb 3-as számú Wertheim szekrény, 1 festék örlőgép, egy üzlet berendezés, 3 drb kert pad vaslábbal. és egy teljes lakatos műhelyhez szükséges szerszámok. stb. stb.

ifj. Pól Károly

Egy jó házból való fiú

TANONCZNAK

felvétetik

Szichta Tivadar

üveg és porcellán kereskedésében.